

Triangulacja Delaunay'a

Projekt nr 6.

Wojciech Palczewski

Paweł Małkowski

8.12.2025

Spis treści

1. Wstęp teoretyczny	2
1.1. Zarys problemu	2
1.2. Triangulacja Delaunay'a	2
1.3. Algorytm Triangulacji Delaunaya	3
2. Algorytmy wyznaczania triangulacji Delaunay'a	3
2.1. Idea Bowyera i Watsona	3
2.2. Podstawowy algorytm	3
2.3. Przeszukiwanie sąsiedztwa topologicznego	3
3. Porównanie algorytmów	4
3.1. Informacje wstępne	4
3.2. Testowe Zbiory punktów	4
3.3. Porównanie wydajności	5
3.4. Wizualizacja wyników triangulacji dla zbiorów testowych	6
3.5. Wnioski	7
4. Dokumentacja	8
4.1. Wymagania techniczne	8
4.2. Opis programu	8
4.3. Interfejs graficzny tniap	8
4.4. Import danych z formatu JSON	9
4.5. Funkcja generująca losowe punkty	9
4.6. Funkcje pomocnicze wizualizacji	10
4.7. Opis struktur danych	10
4.8. Funkcje i metody	11
4.9. Algorytm Bowyera-Watsona	13
4.10. Sposób pracy z przygotowanym programem	17
5. Bibliografia	17

1. Wstęp teoretyczny

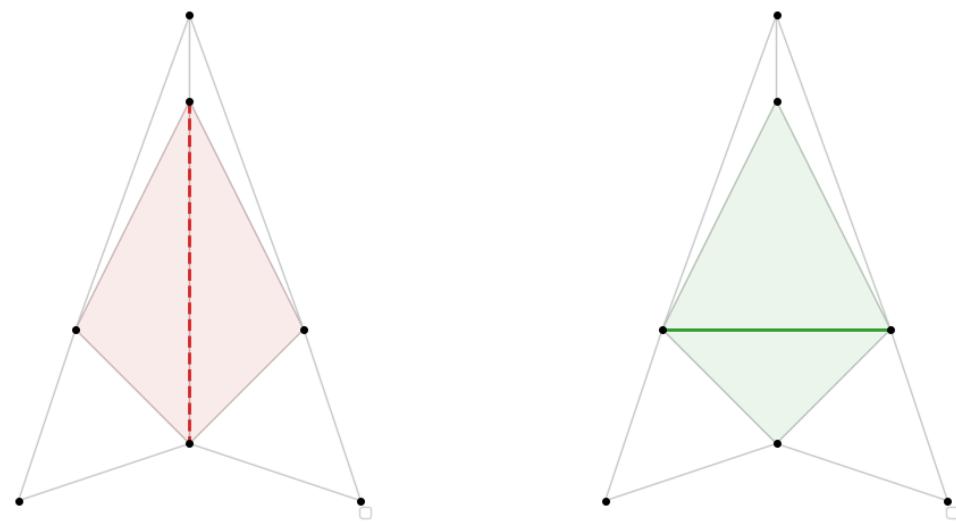
1.1. Zarys problemu

Rozważamy zbiór punktów na płaszczyźnie $\mathbb{R}^2$, każdemu z tych punktów przypiszemy wysokość za pomocą funkcji $f : A \subset \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$. Skończony zbiór punktów A wraz z f nazwiemy *Terenem*. Wprowadzimy jeszcze dodatkowe założenie, każda prosta pionowa przecina teren w jednym punkcie.

Teren może być na przykład prostym modelem topologii pewnego obszaru np. góra.

Już na tym etapie możemy sformułować pytanie, Jak oszacować wysokość punktów, które nie zostały podane, a znajdują się na płaszczyźnie. Lub inaczej jak zrobić trójwymiarową siatkę naszego *terenu*.

Można by uznać, że dowolny algorytm triangulacji byłby wystarczający, jednak to co musi realizować nasz algorytm to odnalezienie triangulacji optymalnej kątowo, która maksymalizuje miarę najmniejszych kątów. Unikamy trójkątów „długich i ostrych”.

Rysunek 1: Po lewej stronie dowolna triangulacja po prawej triangulacje Delaunay'a

1.2. Triangulacja Delaunay'a

Mając zbiór n punktów P , możemy stworzyć diagram Voronoi zbioru P oznaczony jako $\text{Vor}(P)$. Każdemu z punktów (centrów) $p \in P$ odpowiada zbiór punktów płaszczyzny, dla którego p jest najbliższym centrum, obszar ten nazywamy komórką Voronoi $V(p)$.

Tworzymy odcinek $\overline{pq}$, jeśli komórki $V(p)$ oraz $V(q)$ są sąsiadujące, otrzymany graf jest grafem Delaunaya.

Graf ten jest podstawą do otrzymania triangulacji Delaunaya, wystarczy dokonać triangulacji wielokątów znajdujących się w tym grafie.

Wprowadziłmy teraz kilka pojęć potrzebnych do sformowania twierdzenia pokazującego, że właśnie triangulacja Delaunaya rozwiązuje problem postawiony w paragrafie 1.1.

Definicja 1.

Wektorem triangulacji T nazywamy wektor wszystkich powstałych kątów ułożonych w porządku rosnącym $A(T) = (\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_{3m})$ gdzie m to liczba trójkątów.

Definicja 2.

Krawędź nielegalna triangulacji to krawędź, po której przekręceniu wektor kątów triangulacji rośnie (w porządku leksykograficznym).

Twierdzenie 1.

Niech P będzie zbiorem punktów na płaszczyźnie. Triangulacja T zbioru P jest legalna (nie zawiera krawędzi nielegalnych) wtedy i tylko wtedy gdy triangulacja T jest triangulacją Delaunaya zbioru P .

1.3. Algorytm Triangulacji Delaunaya

W naszej implementacji wykorzystaliśmy iteracyjny algorytm triangulacji Delaunaya (algorytm Bowyera–Watsona) w dwóch wariantach. Pierwszy wariant stanowi implementację podstawową, natomiast drugi wykorzystuje informację o topologicznym sąsiedztwie trójkątów należących do triangulacji. Wydajność obu podejść oraz szczegółowy opis algorytmów przedstawiono w dalszej części dokumentu.

2. Algorytmy wyznaczania triangulacji Delaunay'a

2.1. Idea Boweyera i Watsona

Oba nasze algorytmy realizują idea Boweyera-Watsona do odnalezienia triangulacji Delaunaya. Oto kroki, realizowane przez nasze implementacje:

- Stworzenie „supertrójkąta” zawierającego wewnętrz wszystkie punkty chmury poddawanej triangulacji. Dostajemy dzięki temu początkową triangulację Delaunay'a T_0 .
- Triangulacja T_{i+1} powstaje poprzez dodanie punktu p_{i+1} do istniejącej triangulacji T_i .
- Odnajduje się wszystkie trójkąty, których koła opisane zawierają nowo dodany punkt. Zbiór znalezionych trójkątów usuwamy z triangulacji.
- Powstała po usunięciu trójkątów pusta przestrzeń (wnęka) stanowi spójny wielokąt. Algorytm łączy nowo dodany punkt $p_{\{i+1\}}$ ze wszystkimi wierzchołkami brzegu tej wnęki, tworząc wachlarz nowych, poprawnych trójkątów wypełniających powstały obszar.

Fundamentalną różnicą w dwóch wersjach algorytmów jest sposób wyszukiwania, do których okręgów opisanych należy dodany punkt.

2.2. Podstawowy algorytm

W tym podejściu algorytm identyfikuje trójkąty do usunięcia (tj. te, które łamią warunek Delaunay'a) poprzez przegląd wszystkich elementów aktualnej triangulacji. Dla każdego istniejącego trójkąta sprawdzany jest warunek geometryczny: czy nowo dodawany punkt znajduje się we wnętrzu koła opisanego na tym trójkącie.

2.3. Przeszukiwanie sąsiedztwa topologicznego

Algorytm wyszukuje trójkąt zawierający punkt poprzez nawigację z wykorzystaniem sąsiedztwa topologicznego. Wyszukiwanie rozpoczyna się od ostatnio znalezionej trójkąta i przechodzi przez krawędzie do kolejnych sąsiadów w kierunku nowego punktu, aż do momentu trafienia na właściwy element.

3. Porównanie algorytmów

3.1. Informacje wstępne

Środowisko testowe

- Interpreter: Python 3.14.2
- Kluczowe biblioteki: numpy (wersja 2.4.0), matplotlib (wersja 3.10.8)

Specyfikacja sprzętowa

- System operacyjny: Windows 11 Pro
- Procesor: AMD Ryzen 5 3600 3.6GHz
- Pamięć RAM: 16 GB DDR4 3200MHz

Metodologia pomiarów

Czas wykonania mierzony był za pomocą funkcji `time.perf_counter()`, która zapewnia najwyższą dostępną rozdzielcość zegara systemowego. Każdy wynik przedstawiony na wykresach stanowi wartość dla pojedynczego uruchomienia na losowym zestawie danych.

Generowanie danych

Zbiory punktów testowych generowane były losowo z rozkładem jednostajnym (funkcja `np.random.uniform`). Zakres współrzędnych skalowano wraz ze wzrostem liczby punktów.

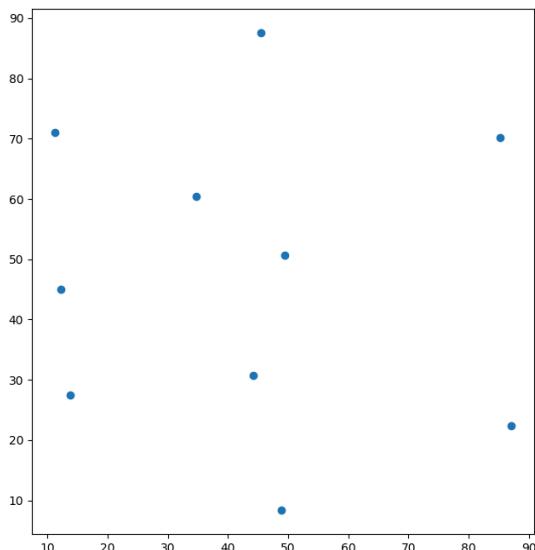
Przyjęte zaokrąglenie dla zera

Algorytmy geometryczne są wrażliwe na błędy numeryczne. W celu eliminacji problemów wynikających z arytmetyki zmiennoprzecinkowej, zastosowano tolerancję zera. Dwie wartości a i b uznawane są za równe, jeśli $|a - b| < \varepsilon$. Przyjęta wartość: $\varepsilon = 10^{-24}$.

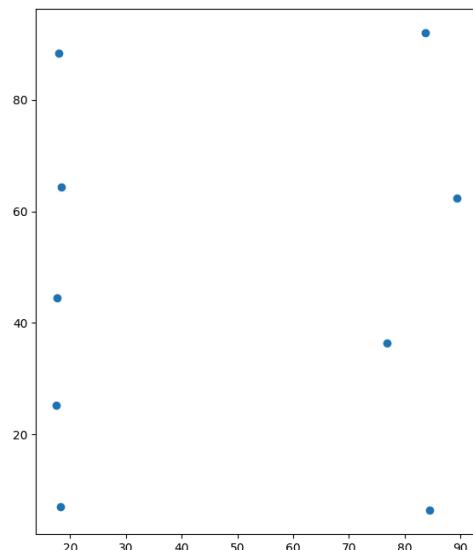
3.2. Testowe Zbiory punktów

Do porównania wydajności oraz wyników algorytmów wykorzystaliśmy następujące zbiory punktów:

- Losowo generowane zbiory n punktów na płaszczyźnie $\mathbb{R}^2$
- Poniższe zbiory:

Rysunek 2: Zbiór I

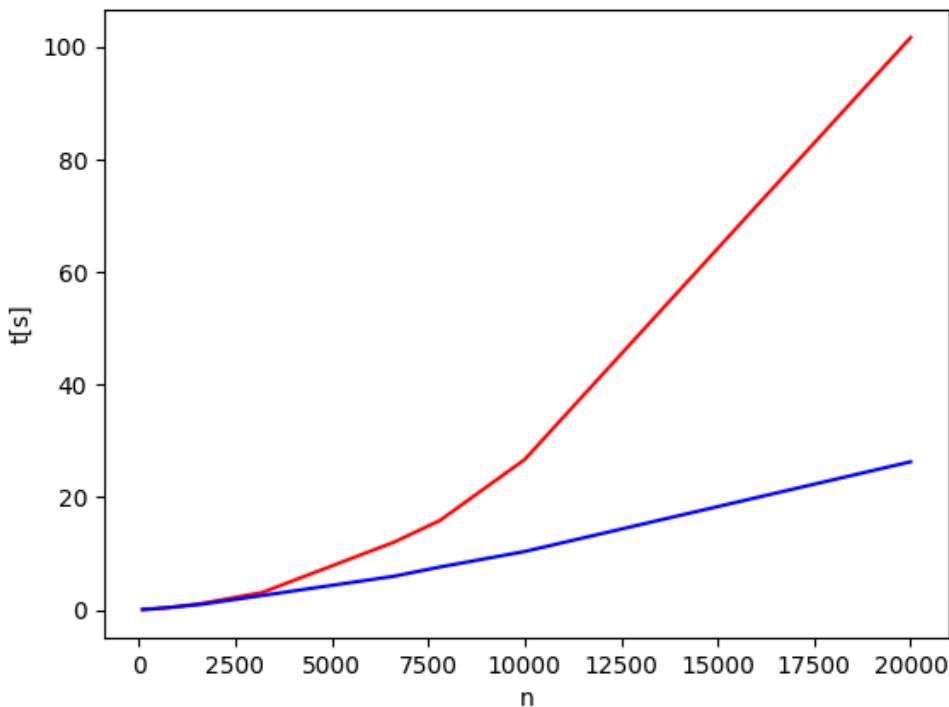

Rysunek 3: Zbiór II

3.3. Porównanie wydajności

Liczba punktów [n]	Czas działania algorytmu podstawowego [s]	Czas działania algorytmu wykorzystującego sąsiedztwo topologiczne [s]
100	0.03373	0.03784
200	0.07369	0.08394
300	0.11613	0.1324
400	0.15564	0.193
800	0.38443	0.40695
1600	1.07883	0.93624
3200	3.06416	2.52176
6600	11.96054	5.93036
7800	15.83734	7.58221
10000	26.6862	10.34222
20000	101.65853	26.28842

Tabela 1: Porównanie czasu działania algorytmów

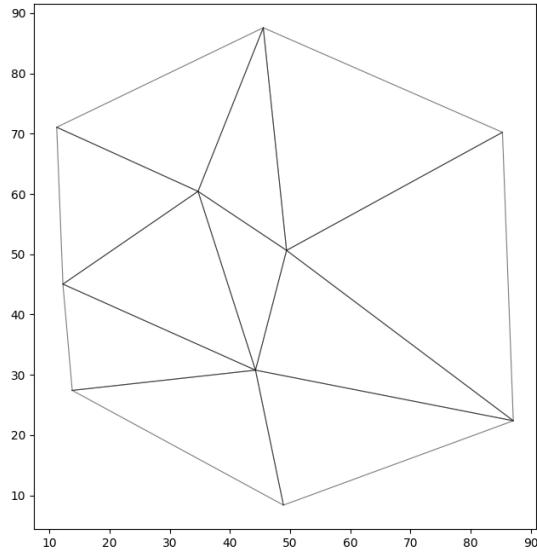

Rysunek 4: Porównanie wydajności dla dwóch metod wyszukiwania trójkąta. Niebieska linia: Podstawowy algorytm, czerwona: Przeszukiwanie sąsiedztwa topologicznego. Liczba losowo generowanych punktów znajduje się na osi n

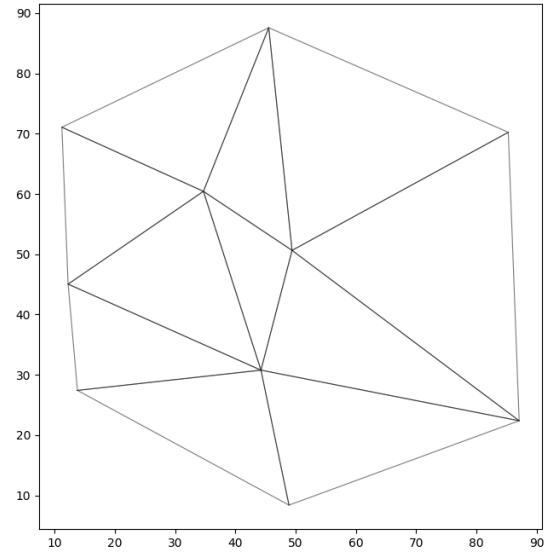
Dla niewielkich zbiorów danych (poniżej 1000 punktów) różnice w czasie wykonywania obu implementacji są minimalne, a algorytm podstawowy bywa paradoksalnie nieco szybsza. Wynika to z faktu, że przy małej skali problemu narzucona związana z budowaniem i aktualizacją relacji sąsiedztwa w strukturze trójkątów przewyższa zyski z optymalizacji wyszukiwania. Dopiero wraz ze wzrostem liczby punktów, nieliniowa różnica w złożoności obliczeniowej – $O(N^2)$ dla metody podstawowej względem ok. $O(N\sqrt{N})$ dla sąsiedztwa topologicznego – staje się wyraźnie widoczna, czyniąc tę drugą metodę znacznie wydajniejszą.

3.4. Wizualizacja wyników triangulacji dla zbiorów testowych

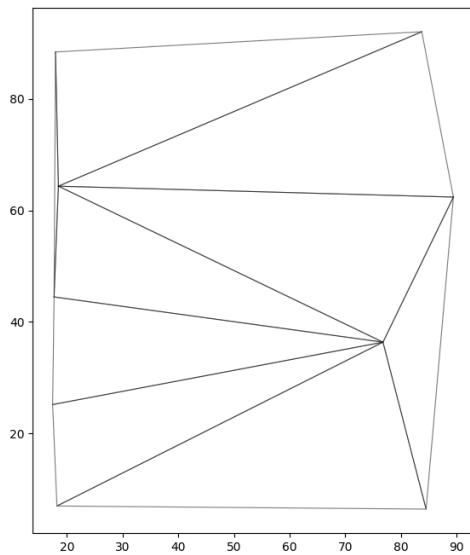
Porównanie wyników potwierdziło, że obie implementacje generują identyczną siatkę trójkątów. Ewentualne różnice mogłyby pojawić się tylko w przypadku niejednoznaczności triangulacji, co ma miejsce wyłącznie dla punktów wspólnokrągowych.

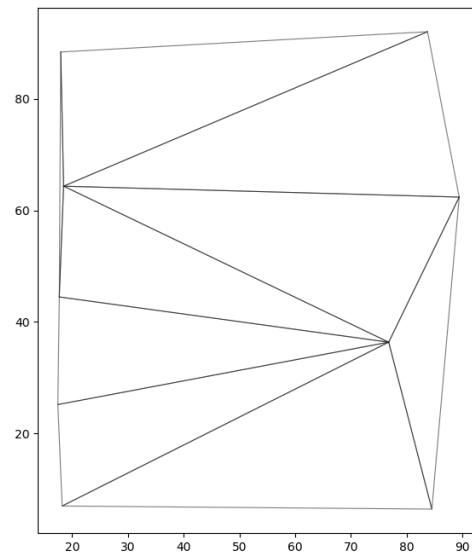
Rysunek 5: Zbiór I Algorytm podstawowy

Rysunek 7: Zbiór I Algorytm sąsiedztwa topologicznego

Rysunek 6: Zbiór II Algorytm podstawowy

Rysunek 8: Zbiór II Algorytm sąsiedztwa topologicznego

3.5. Wnioski

Przeprowadzone testy i analiza porównawcza algorytmów triangulacji Delaunaya, pozwoliły na sformułowanie następujących wniosków:

1. Wpływ topologii na wydajność obliczeniową

Wykorzystanie relacji sąsiedztwa między trójkątami znacząco usprawnia proces lokalizacji punktu w siatce. W przeciwieństwie do **metody podstawowej**, która dla każdego wstawianego punktu przeszukuje cały zbiór trójkątów (złożoność liniowa $O(M)$ względem liczby trójkątów), metoda wykorzystująca **sąsiedztwo topologiczne** ogranicza przeszukiwanie lokalnie. Dzięki temu czas generowania triangulacji dla dużych zbiorów danych ($N > 1000$) jest o rząd wielkości krótszy.

2. Poprawność i jednoznaczność wyników

Porównanie wygenerowanych siatek potwierdziło, że metoda lokalizacji punktu startowego nie wpływa na ostateczny kształt triangulacji. Zarówno **metoda podstawowa**, jak i algorytm oparty na **sąsiedztwie topologicznym** produkują identyczne zbiory trójkątów (zakładając brak przypadków zdegenerowanych). Potwierdza to, że algorytm Bowyer-Watsona jest deterministyczny niezależnie od sposobu znalezienia trójkąta zawierającego nowy punkt, pod warunkiem zachowania poprawności numerycznej.

3. Skalowalność rozwiązań

Wraz ze wzrostem liczby punktów (N), różnica w czasie wykonania między badanymi metodami pogłębia się nieliniowo. **Metoda podstawowa** staje się nieefektywna dla bardzo dużych zbiorów danych ze względu na kwadratową złożoność całego procesu triangulacji ($O(N^2)$), podczas gdy metoda oparta na **sąsiedztwie topologicznym** zachowuje znacznie lepszą skalowalność, zbliżoną do $O(N \cdot \sqrt{N})$ lub lepszą w zależności od rozkładu punktów.

4. Dokumentacja

4.1. Wymagania techniczne

Program został zaimplementowany w języku Python i wymaga do poprawnego działania następujących komponentów:

- **Python 3.10+** – zalecana wersja zapewniająca stabilność bibliotek graficznych.
- **NumPy (wersja 2.4.0+)** – wykorzystywany do generowania chmur punktów oraz poprawy wydajności obliczeń.
- **Matplotlib (wersja 3.10.8)** – służy jako silnik renderujący triangulację oraz podstawa interfejsu graficznego.
- **Pillow (PIL)** – niezbędny do generowania animacji w formacie GIF.
- **Tkinter** – biblioteka standardowa wykorzystana do ręcznego zadawania punktów przez użytkownika.

4.2. Opis programu

Program zaimplementowany w środowisku Jupyter Notebook (`NajnowszaWersja.ipynb`) stanowi kompletne narzędzie do generowania i wizualizacji **triangulacji Delaunaya** w przestrzeni dwuwymiarowej R^2 . Aplikacja oferuje dwa główne tryby definiowania zbiorów punktów:

4.3. Interfejs graficzny tniap

Program oferuje interaktywne środowisko oparte na bibliotece Tkinter, które integruje wykresy Matplotlib bezpośrednio w oknie systemowym. Pozwala to na dynamiczne wprowadzanie danych i natychmiastowy podgląd wyników. Punkty zostają następnie zapisane do pliku .JSON w lokalizacji podanej przez użytkownika.

Budowa okna głównego

Główny panel składa się z obszaru rysowania (Canvas) oraz zestawu przycisków funkcyjnych. Integracja została zrealizowana za pomocą klasy `FigureCanvasTkAgg`.

Funkcjonalność i obsługa zdarzeń

Aplikacja opiera się na trzech kluczowych mechanizmach:

- **Przechwytywanie punktów (on_click):** Każde kliknięcie lewym przyciskiem myszy w obszarze roboczym wykresu powoduje pobranie współrzędnych (x, y) i dodanie ich do globalnej listy `points`. Każdy punkt jest natychmiastowo wizualizowany jako niebieska kropka.

```
def on_click(event):
    if event.xdata is not None and event.ydata is not None:
        new_point = Point(event.xdata, event.ydata)
        points.append(new_point)
        # ... aktualizacja wykresu ...
```

- **Eksport danych (save_to_json):** Funkcja otwiera systemowe okno dialogowe zapisu pliku. Cała lista zebranych punktów zostaje zserializowana do formatu JSON, co pozwala na trwałe przechowywanie wygenerowanych układów.

```
def save_to_json():
    data = [{"x": p.x, "y": p.y} for p in points]
```

```
with open(filename, 'w') as f:  
    json.dump(data, f)
```

- **Zarządzanie stanem (clear_canvas):** Przycisk „Wyczyść” pozwala na resetowanie listy punktów i odświeżenie widoku wykresu, co umożliwia szybkie rozpoczęcie nowej sesji projektowej.

```
def clear_canvas():  
    points.clear()  
    counter[0] = 0  
    ax.clear()  
    ax.set_xlim(0, 100)  
    ax.set_ylim(0, 100)  
    canvas.draw()
```

4.4. Import danych z formatu JSON

W celu umożliwienia reużywalności danych oraz przeprowadzania testów na wcześniej zdefiniowanych zbiorach, zaimplementowana została funkcja `json_parser`. Pozwala ona na wczytanie współrzędnych punktów z pliku tekstowego o rozszerzeniu `.json` i ich automatyczną konwersję na listę obiektów klasy `Point`. Do funkcji należy przekazać ścieżkę do pliku `.json` w postaci `str`.

```
def json_parser(jsonFile):  
    jsonFile = open(jsonFile, 'r')  
    data = json.load(jsonFile)  
    jsonFile.close()  
    points = []  
    for x,y in data:  
        points.append(Point(x,y))  
    return points
```

<https://typst.app/project/wtDxajwBcFr4DcjCgCEPvV>

4.5. Funkcja generująca losowe punkty

Funkcja `generate_uniform` służy do automatycznego tworzenia testowych chmur punktów, co pozwala na weryfikację wydajności algorytmów dla dużych zbiorów danych. Generuje ona n instancji klasy `Point`, których współrzędne są losowane zgodnie z rozkładem jednostajnym w zadanym obszarze prostokątnym $[0, x] \times [0, y]$.

```
def generate_uniform(n,x,y):  
    P = [Point(np.random.uniform(0,x),np.random.uniform(0,y)) for _ in range(n)]  
    return P
```

Do generowania liczb losowych została wykorzystana funkcja `random.uniform()` biblioteki `numpy`.

4.6. Funkcje pomocnicze wizualizacji

Dzięki zastosowaniu parametru `vis=True` w funkcjach triangulacji, można wymusić na programie zapisywanie danych do zmiennej globalnej `HISTORY`.

- **Rejestracja stanów (record_state):** Podczas kluczowych etapów, takich jak usuwanie wnęki czy retriangulacja, wywoływana jest funkcja tworząca migawkę aktualnego stanu.

```
def record_state(triangulation, point=None, color='blue'):
    snap = {
        'tris': [Triangle(t.p1, t.p2, t.p3) for t in triangulation],
        'point': point,
        'color': color
    }
    HISTORY.append(snap)
```

- **Generowanie animacji**

Po zakończeniu obliczeń, użytkownik może wywołać funkcję `render_gif`, która na podstawie zebranych danych w `HISTORY` generuje klatki animacji, wizualizując kroki algorytmu. Do funkcji należy przekazać chmurę punktów (tablice obiektów klasy `Point`) poddaną triangulacji, nazwę pliku do którego ma zostać zapisany `.gif` z wizualizacją. Zmiana parametru `duration` pozwala na modyfikację prędkości animacji.

```
def render_gif(original_points, filename, duration=300):
    #... reszta implementacji...#
```

4.7. Opis struktur danych

Program został zaimplementowany w paradygmacie obiektowym, wykorzystując trzy fundamentalne klasy reprezentujące prymitywy geometryczne oraz relacje topologiczne niezbędne do działania algorytmu triangulacji Delaunaya (metoda Bowyera-Watsona):

- **Point (Punkt):** Podstawowa jednostka geometryczna przechowująca współrzędne kartezjańskie (x, y). Klasa ta implementuje metody do obliczania odległości euklidesowej oraz przeciąża operatory porównania (`__eq__`) i haszowania (`__hash__`). Porównywanie punktów uwzględnia tolerancję błędu numerycznego (stała `EPS`), a haszowanie stosuje zaokrąglanie współrzędnych, co zapobiega problemom wynikającym z niedokładności arytmetyki zmiennoprzecinkowej.
- **Edge (Krawędź):** Struktura reprezentująca odcinek łączący dwa obiekty klasy `Point`. Kluczową cechą tej klasy jest implementacja „nieskieraności” – krawędź (A, B) jest traktowana jako tożsama z krawędzią (B, A) . Jest to osiągnięte poprzez odpowiednią konstrukcję metody haszującej (sortowanie punktów przed haszowaniem), co jest niezbędne do poprawnego wykrywania krawędzi granicznych (*boundary*) podczas usuwania „złyk” trójkątów z siatki.
- **Triangle (Trójkąt):** Najbardziej złożona struktura, przechowująca trzy wierzchołki (`p1, p2, p3`) oraz trzy krawędzie. Konstruktor klasy automatycznie wymusza orientację wierzchołków przeciwną do ruchu wskazówek zegara (*CCW - Counter-Clockwise*) przy użyciu wyznacznika, co upraszcza późniejsze testy geometryczne.
  - **Topologia:** Klasa przechowuje listę `neighbours` – referencje do trzech sąsiednich obiektów `Triangle`. Umożliwia to szybką nawigację po grafie triangulacji (wykorzystywane w algorytmie *Walking Search*), redukując złożoność poszukiwania trójkąta, w którym znajduje się nowy punkt.
  - **Metody:** Zawiera test przynależności punktu do wnętrza (`is_inside`) oraz test okręgu opisanego (`is_in_circumcircle`), który jest warunkiem koniecznym triangulacji Delaunaya.

Cała struktura triangulacji przechowywana jest wewnątrz kolekcji typu `set` (zbiór), co zapewnia unikalność trójkątów i umożliwia usuwanie oraz dodawanie elementów w czasie stałym $O(1)$.

4.8. Funkcje i metody

- **Klasa Point**

Podstawowa struktura przechowująca współrzędne oraz obsługująca błędy precyzji.

```
def distance(self, other):
    return ((self.x - other.x)**2 + (self.y - other.y)**2)

def __eq__(self, other):
    return self.distance(other) <= EPS
```

Metoda `__eq__` wykorzystuje stałą EPS (ustaloną na 10^{-24}), aby uniknąć problemów z porównywaniem wartości zmiennoprzecinkowych.

- **Klasa Edge**

Służy do reprezentacji odcinka łączącego dwa obiekty klasy `Point`. W kontekście triangulacji Delaunaya, krawędzie pełnią rolę łączników budujących strukturę trójkątów, a ich poprawna implementacja jest krytyczna dla procesu identyfikacji brzegu wnęki.

Nieskierowalność krawędzi

Podstawowym założeniem tej klasy jest to, że krawędź jest obiektem nieskierowanym. Oznacza to, że odcinek łączący punkt *A* z punktem *B* jest identyczny z odcinkiem łączącym *B* z *A*. Właściwość ta jest zaimplementowana poprzez odpowiednią konstrukcję operatora porównania `__eq__`.

```
def __eq__(self, other):
    if not isinstance(other, Edge):
        return False
    return (self.p1 == other.p1 and self.p2 == other.p2 or
            self.p1 == other.p2 and self.p2 == other.p1)
```

Rola w wykrywaniu wnęki

Podczas dodawania nowego punktu, algorytm znajduje wszystkie trójkąty naruszające warunek Delaunaya i zbiera ich krawędzie. Krawędzie, które występują w tym zbiorze dokładnie raz, tworzą brzeg wnęki (wielokąta), który należy połączyć z nowym punktem. Dzięki nieskierowalności krawędzi, program może łatwo wykryć, które odcinki są współdzielone przez dwa usuwane trójkąty (wtedy występują dwa razy i są ignorowane), a które stanowią zewnętrzną granicę.

Haszowanie niezależne od kolejności

Aby krawędzie mogły być efektywnie zliczane (np. przy użyciu słowników lub zbiorów), klasa implementuje metodę `__hash__`. Wykorzystuje ona wartości hash punktów końcowych, sortując je (funkcje `min` i `max`) przed ostatecznym haszowaniem.

```
def __hash__(self):
    s = hash(self.p1)
    b = hash(self.p2)
    return hash((min(s, b), max(s, b)))
```

Reprezentacja tekstowa

Metoda `__repr__` pozwala wyświetlanie współrzędne obu punktów tworzących krawędź w konsoli.

```
def __repr__(self):
    return f"Edge({self.p1}, {self.p2})"
```

- **Klasa Triangle**

Struktura danych w programie, reprezentująca pojedynczy trójkąt w siatce. Klasa ta łączy w sobie informacje o położeniu wierzchołków oraz relacji sąsiedztwa z innymi trójkątami. Implementuje kluczowe testy geometryczne niezbędne dla triangulacji Delaunaya.

Konstruktor i wymuszanie orientacji

Głównym zadaniem konstruktora jest zapewnienie, że wierzchołki trójkąta są zawsze przechowywane w orientacji przeciwniej do ruchu wskazówek zegara. Jest to krytyczne dla poprawności predykatów geometrycznych używanych w dalszych częściach programu. Jeśli podane punkty tworzą orientację zgodną z ruchem wskazówek zegara, program zamienia dwa ostatnie punkty miejscami.

```
def __init__(self, p1, p2, p3):
    if orient(p1,p2,p3) < 0:
        self.p1 = p1
        self.p2 = p3
        self.p3 = p2
    else:
        self.p1 = p1
        self.p2 = p2
        self.p3 = p3

    self.edges = [Edge(self.p1, self.p2), Edge(self.p2, self.p3), Edge(self.p3, self.p1)]
    self.neighbours = [None, None, None]
    self.is_bad = False
```

Metoda `is_inside(p)`

Służy do weryfikacji, czy zadany punkt p znajduje się wewnątrz obszaru ograniczonego przez trójkąt. Dzięki stałej orientacji CCW, wystarczy sprawdzić, czy punkt p leży po lewej stronie każdej z trzech krawędzi skierowanych trójkąta

```
def is_inside(self, p):
    return (
        orient(self.p1, self.p2, p) >= 0
        and orient(self.p2, self.p3, p) >= 0
        and orient(self.p3, self.p1, p) >= 0)
```

Metoda `is_in_circumcircle(p)`

Implementuje matematyczny warunek Delaunaya. Sprawdza, czy punkt p leży wewnątrz okręgu opisanego na trójkącie. Test ten nie wymaga jawnego wyznaczania środka okręgu; zamiast tego obliczany jest wyznacznik macierzy 3×3 ze współrzędnymi przesuniętymi względem punktu p . Wynik większy od zera (z uwzględnieniem precyzji EPS) oznacza naruszenie warunku Delaunaya.

```
def is_in_circumcircle(self, p):
    ax_ = self.p1.x - p.x, self.p1.y - p.y
    bx_ = self.p2.x - p.x, self.p2.y - p.y
    cx_ = self.p3.x - p.x, self.p3.y - p.y

    det_a = ax_ * ax_ + ay_ * ay_
    det_b = bx_ * bx_ + by_ * by_
    det_c = cx_ * cx_ + cy_ * cy_

    det = (ax_ * (by_ * det_c - det_b * cy_) -
           ay_ * (bx_ * det_c - det_b * cx_) +
           det_a * (bx_ * cy_ - by_ * cx_))

    return det > EPS
```

Logika porównania i zbiorów

Aby trójkąty mogły być efektywnie zarządzane w strukturach takich jak `set` (zbiór), klasa implementuje metody `__eq__` oraz `__hash__`. Dwa trójkąty są uznawane za równe, jeśli posiadają ten sam zbiór wierzchołków, niezależnie od kolejności ich zdefiniowania w obiekcie.

```
def __eq__(self, other):
    if not isinstance(other, Triangle):
```

```

        return False
vertices_self = {self.p1, self.p2, self.p3}
vertices_other = {other.p1, other.p2, other.p3}
return vertices_self == vertices_other

def __hash__(self):
    return hash(self.p1) ^ hash(self.p2) ^ hash(self.p3)

```

4.9. Algorytm Bowyera-Watsona

Algorytm Bowyera-Watsona to metoda, która buduje triangulację Delaunaya poprzez sukcesywne wstawianie punktów do istniejącej struktury. Każde wstawienie musi gwarantować zachowanie warunku pustego koła opisaneego.

Inicjalizacja: Funkcja SuperTriangle(P)

Proces rozpoczyna się od zdefiniowania trójkąta pomocniczego, który obejmuje wszystkie punkty zbioru wejściowego P . Dzięki temu każdy nowo dodawany punkt zawsze znajduje się wewnątrz istniejącej siatki, co eliminuje konieczność obsługi przypadków brzegowych na zewnątrz otoczkii wypukłej podczas trwania algorytmu.

- Logika wyznaczania:** Funkcja wyznacza ekstremalne wartości współrzędnych ($\min X, \max X, \min Y, \max Y$), a następnie konstruuje wierzchołki trójkąta z dużym marginesem bezpieczeństwa ($20 \cdot \delta$). Tak duży mnożnik gwarantuje, że supertrójkąt jest wystarczająco duży, by zawierać wszystkie punkty chmury

```

def SuperTriangle(P):
    maxX = -float('inf')
    minX = float('inf')
    maxY = -float('inf')
    minY = float('inf')
    for p in P:
        x = p.x
        y = p.y
        if x > maxX:
            maxX = x
        if x < minX:
            minX = x
        if y > maxY:
            maxY = y
        if y < minY:
            minY = y

    dx = maxX - minX
    dy = maxY - minY
    delta = max(dx, dy)
    if delta == 0: delta = 1

    p1 = Point((minX + maxX) / 2, maxY + 20 * delta)
    p2 = Point(minX - 20 * delta, minY - delta)
    p3 = Point(maxX + 20 * delta, minY - delta)

    return Triangle(p1, p2, p3)

```

Procedura wstawiania: add_point_to_triangulation

Główna logika Retriangulacji Delaunaya opiera się na trzech krokach realizowanych dla każdego punktu p :

- Identyfikacja wnęki:** Przy użyciu przeszukiwania wgłąb (DFS), algorytm znajduje wszystkie trójkąty, których okręgi opisane zawierają punkt p . Zbiór ten tworzy tzw. wnękę Delaunaya. Kluczową cechą tego obszaru jest

bezpośrednia widoczność całego brzegu z punktu p . Oznacza to, że każda nowa krawędź poprowadzona z punktu p do wierzchołka wnęki w całości zawiera się w jej wnętrzu, co gwarantuje poprawność nowej siatki.

```
def dfs(t):
    visited_dfs.add(t)
    if t.is_in_circumcircle(p):
        removed.add(t)
        for n in t.neighbours:
            if n and n not in visited_dfs: dfs(n)
```

2. **Wyznaczenie brzegu:** Program analizuje krawędzie wszystkich usuniętych trójkątów. Krawędzie, które występują tylko raz w całym zbiorze usuniętych elementów, stanowią zewnętrzną granicę wnęki.
3. **Rekonstrukcja:** Punkt p zostaje połączony z każdą krawędzią brzegową, tworząc nowe trójkąty. Na koniec aktualizowane są relacje sąsiedztwa (neighbours), aby siatka zachowała spójność topologiczną.

Metody wyszukiwania

Wydajność algorytmu Bowyera-Watsona zależy w dużej mierze od tego, jak szybko potrafimy znaleźć trójkąt, w którym znajduje się punkt p .

- **Metoda podstawowa (naiveSearch)**

Jest to podstawowa technika lokalizacji punktu, polegająca na sekwencyjnym sprawdzaniu każdego istniejącego elementu siatki.

Inicjalizacja i przygotowanie struktur:

```
triangulation = set()
st = SuperTriangle(points)
triangulation.add(st)
```

Proces rozpoczyna się od utworzenia „supertrójkąta” (`st`), który gwarantuje, że każdy punkt z chmury wejściowej znajdzie się wewnątrz początkowego obszaru roboczego. Triangulacja jest inicjalizowana jako zbiór (`set`), co pozwala na efektywne dodawanie i usuwanie elementów w kolejnych krokach.

Mechanizm wyszukiwania liniowego

Algorytm dla każdego punktu p wykonuje pełny przegląd zbioru trójkątów. Lokalizacja odbywa się poprzez bezpośrednie badanie relacji geometrycznej między punktem a każdym trójkątem z osobna, bez uwzględniania ich wzajemnych powiązań.

```
found = None
for t in triangulation:
    if t.is_inside(p):
        found = t
        break
```

Podczas iteracji wywoływana jest metoda `is_inside(p)`. Ponieważ wierzchołki trójkątów są zorientowane CCW, test ten sprawdza, czy punkt leży po lewej stronie (lub na linii) każdej z trzech skierowanych krawędzi trójkąta. Pierwszy napotkany element spełniający ten warunek przerywa pętlę i staje się podstawą do dalszej retriangulacji.

Wydajność i złożoność

W metodzie naiwnej każdorazowe wstawienie punktu wymaga sprawdzenia średnio $O(n)$ trójkątów, gdzie n to liczba elementów aktualnie znajdujących się w siatce. Prowadzi to do całkowitej złożoności obliczeniowej rzędu $O(N^2)$ dla chmury N punktów.

Przebieg retriangulacji:

```

if found:
    add_point_to_triangulation(triangulation, p, found, vis=vis)

```

Po znalezieniu trójkąta zawierającego punkt, program uruchamia funkcję `add_point_to_triangulation`. Warto zauważyc, że w tym wariantie nie ma potrzeby zapamiętywania ostatnio znalezionego elementu, ponieważ każda kolejna iteracja przeszukuje zbiór od początku.

Zakończenie i czyszczenie:

```

final_tris = clean_super_triangle(triangulation, st)
return final_tris

```

Finalnym etapem jest usunięcie wierzchołków super-trójkąta. Funkcja `clean_super_triangle` filtryuje zbiór trójkątów, usuwając te, które współdzielą punkty z ramą pomocniczą, pozostawiając jedynie triangulację Delaunaya właściwego obszaru danych.

- **Metoda przeszukiwania sąsiadów topologicznych (WalkingSearch)**

Jest to zoptymalizowana technika lokalizacji punktu, która zamiast przeszukiwania całego zbioru danych, wykorzystuje grafową strukturę triangulacji. Proces ten można przyrównać do nawigacji po siatce, gdzie algorytm przemieszcza się między przyległymi trójkątami w stronę celu.

Inicjalizacja i przygotowanie struktur:

```

triangulation = set()
st = SuperTriangle(points)
triangulation.add(st)
last_found = st

```

Tworzona jest początkowa siatka zawierająca jeden wielki trójkąt (`SuperTriangle`), który obejmuje wszystkie punkty. Zmienna `last_found` zostaje zainicjowana jako ten trójkąt – będzie ona punktem startowym dla pierwszego procesu wyszukiwania.

Mechanizm nawigacji topologicznej

Algorytm rozpoczyna pracę od trójkąta startowego. Punktem wyjścia dla każdego nowego punktu jest trójkąt znaleziony w poprzedniej iteracji (`last_found`).

Dla bieżącego trójkąta sprawdzana jest orientacja punktu p względem jego krawędzi. Wykorzystywany jest tu predykat `is_outside`: ponieważ trójkąty mają wymuszoną orientację CCW, jeśli punkt leży po prawej stronie krawędzi, oznacza to, że cel znajduje się w kierunku sąsiada przylegającego do tej krawędzi.

```

while curr:
    if vis:
        path.append(curr)
        record_state(triangulation, p, path[-1:], 'orange', f'Marsz: Krok {len(path)}')

    if curr.is_inside(p):
        found = curr bieżącego trójkąta
        break

    moved = False
    for idx, edge in enumerate(curr.edges):
        (is_outside)
        if is_outside(edge, p, curr):
            if curr.neighbours[idx]:
                curr = curr.neighbours[idx]
                moved = True
            break

```

Jeżeli punkt p znajduje się wewnątrz $curr$ (test `is_inside`), nawigacja kończy się sukcesem. W przeciwnym razie iterujemy po krawędziach – znalezienie krawędzi, względem której punkt jest „na zewnątrz”, pozwala na natychmiastowe przeskoczenie do odpowiedniego sąsiada dzięki liście `neighbours`.

Wydajność i złożoność

W przeciwnieństwie do metody naiwnej ($O(n)$), średnia złożoność tej metody wynosi $O(\sqrt{n})$. Wynika to z faktu, że liczba odwiedzonych trójkątów jest proporcjonalna do liczby elementów przeciętych przez odcinek łączący punkt startowy z punktem p .

Zastosowanie spójności przestrzennej:

```
new_tris = add_point_to_triangulation(triangulation, p, found, vis=vis)
if new_tris:
    last_found = new_tris[0]
```

Po poprawnym wstawieniu punktu i retriangulacji, program aktualizuje `last_found`. Dzięki temu, jeśli punkty wejściowe leżą blisko siebie, kolejny proces wyszukiwania rozpocznie się niemal w tym samym miejscu, co redukuje złożoność do poziomu bliskiego $O(1)$.

Zapobieganie będą

Algorytm został zaprojektowany tak, aby radzić sobie z błędami numerycznymi oraz specyfczną geometrią brzegów siatki. Implementacja zawiera dwa kluczowe zabezpieczenia :

1. **Detekcja cykli:** Program śledzi odwiedzone trójkąty w zbiorze `visited`. Jeśli algorytm wróci do tego samego miejsca (co może się zdarzyć przy błędach precyzji zmiennoprzecinkowej), przerywa marsz i szuka punktu metodą naiwną.
2. **Obsługa minimów lokalnych i krawędzi:** Jeśli punkt znajduje się poza krawędzią brzegową (brak sąsiada) lub nie można wykonać dalszego ruchu (`not moved`), algorytm przewiduje bezpieczny powrót do metody liniowej.

```
if curr in visited or not moved:
    for t in triangulation:
        if t.is_inside(p):
            found = t
            break
    break
visited.add(curr)
```

Ten fragment gwarantuje poprawność lokalizacji nawet w najbardziej zdegenerowanych przypadkach. Jeśli nawigacja topologiczna utknie (np. zapętli się), program wykonuje pełny przegląd zbioru `triangulation`, upewniając się, że punkt zostanie odnaleziony.

Zakończenie i czyszczenie:

```
final_tris = clean_super_triangle(triangulation, st)
return final_tris
```

Po przetworzeniu wszystkich punktów wywoływana jest funkcja `clean_super_triangle`, która usuwa wierzchołki super-trójkąta i wszystkie przyległe do nich krawędzie, pozostawiając finalną, czystą triangulację Delaunaya obszaru właściwego.

4.10. Sposób pracy z przygotowanym programem

Struktura projektu

Folder projekt/ zawiera dwa pliki. Pierwszy delaunay.py jest biblioteką zawierającą funkcje oraz klasy opisane w dokumentacji, natomiast user.ipynb to notatnik jupyter zawierający aplikacje okienkową tniap oraz demonstracje działania biblioteki delaunay.py.

```
projekt/
└── delaunay.py
└── user.ipynb
```

By korzystać z biblioteki we własnym programie, wystarczy umieścić plik delaunay.py w folderze roboczym i zaimportować funkcje linijką `from delaunay import *`. Zalecane jest jednak importowanie konkretnych klas i funkcji, np. `from delaunay import Triangle`.

5. Bibliografia

- [1] Mark de Berg, Marc van Kreveld, Mark Overmars, Otfried Schwarzkopf, „Geometria obliczeniowa. Algorytmy i zastosowania”, Wydawnictwa Naukowo-Techniczne.
- [2] Materiały do wykładu: „Triangulacja Delaunay'a i diagramy Voronoi” dr Barbary Głut.
- [3] Dokumentacja biblioteki Matplotlib (użyta wersja 3.10.8).
- [4] https://en.wikipedia.org/wiki/Delaunay_triangulation